

การจัดการเชิงกลยุทธ์ทางการบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

Accounting Strategic Management in Small and Medium Enterprises (SMEs)

อนุธิดา ประเสริฐศักดิ์*

บทคัดย่อ

ธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทย เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งดำเนินธุรกิจในลักษณะครอบครัว โดยมีรูปแบบทั้งแบบบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ปัญหาที่สำคัญของธุรกิจก็คือปัญหาด้านเงินทุน ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาการบริหารจัดการ และปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและการเงินของธุรกิจซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้หากผู้บริหารให้ความสนใจและมีความรู้ด้านบัญชี และใช้ข้อมูลทางบัญชีมาเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ เพื่อช่วยในการวางแผนตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ผู้บริหารในฐานะผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้านการบัญชี และระบบบัญชีโดยจัดให้มีการทำบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ กลยุทธ์การบริหารบัญชีที่เสนอแก่ผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับระบบบัญชี เลือกระบบบัญชีที่สอดคล้องกับคุณลักษณะการดำเนินธุรกิจของ

กิจการ 2) จัดทำงบประมาณอย่างเป็นระบบ 3) เลือกวิธีการบัญชี นโยบายบัญชีที่เหมาะสมกับกลยุทธ์ของธุรกิจ 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ยอดขาย และกำไร 5) ติดตามข้อมูลทางบัญชีและปรับใช้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม และ 6) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำบัญชี นอกจากนี้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะช่วยให้ผู้ประกอบการประหยัดภาษีและเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ซึ่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เช่น การลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และการหักค่าเสื่อมและค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง เป็นต้น ดังนั้นหากผู้บริหารมีความรู้เรื่องการบัญชี สามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และเข้าใจถึงผลกระทบต่อการเงินเนื่องจากการเลือกใช้วิธีการบัญชีที่ต่างต่างกัน ย่อมมีความได้เปรียบในเชิงธุรกิจและสามารถดำเนินกิจกรรมและบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้

*อาจารย์ประจำ คณะบัญชี ธุรกิจและมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Abstract

Most businesses in Thailand are the Small and Medium Enterprises (SMEs) which run as the family business. There are the ordinary corporate and persons. The major problems of the SMEs are business loan, production, marketing, management, information system, accounting and financial problems. To solve these problems, the executive has to understand the business and the accounting's data which can be used to plan, make the decision and control operation to reach the goals.

The executives' responsibility, is to know about the proper accounting system and how to use it to run their business. The accounting strategic management for the SMEs consists of:

- 1) focusing on the accounting by choosing the system which is related to the business operation,
- 2) a budgeting systematic accounting,
- 3) selecting the proper and related to the accounting method,

4) analyzing the relationship between cost of sales and profits,

5) pursuing and implementing the accounting information system for a reasonable period of time, and

6) applying the management information system for the accounting.

In addition, tax incentives can be useful for the SMEs to save and pay tax correctly. The Revenue Code defines tax benefits related to the SMEs such as a reduction in the personal income tax, the corporate income tax rates, the exemption from corporate income tax, the double declining method in depreciation, etc. So the executives should have the management accounting knowledge. They can analyze the data and understand the impact on the financial statements due to the use of different accounting methods. They can gain the business advantage and run the business as well.

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and medium enterprises หรือ SMEs) เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เป็นพลังขับเคลื่อนในการสร้างอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การประกอบธุรกิจ SMEs ให้ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการ แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักมองข้ามไป คือ การมีระบบข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องและมีการควบคุมที่สำคัญ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประสบความสำเร็จ จะต้องใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ เพื่อช่วยในการวางแผนตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่จำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ซับซ้อนเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ต้องให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชี โดยจัดให้มีการจัดบันทึกรายการต่างๆ

วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๗

ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจลงในสมุดบัญชีอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้บันทึกไปจัดทำรายงานทางการเงิน ตลอดจนรายงานอื่นๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจ ควรมีการควบคุมทางการเงินบัญชี เริ่มตั้งแต่การวางแผนในการจัดทำบัญชี ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การป้องกันรักษาสินทรัพย์ การเก็บรวบรวมข้อมูลทางบัญชี การจดบันทึกรายการทางบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงิน โดยต้องถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และที่สำคัญผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ด้านภาษี สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อวางแผนภาษีในการประหยัดภาษีและเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and medium enterprises : SMEs)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and medium enterprises : SMEs) เป็นธุรกิจ

ที่มีจำนวนมากในประเทศไทย ส่วนใหญ่ลักษณะของการประกอบการอยู่ในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือกิจการร่วมค้า ซึ่งประกอบธุรกิจขายสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือให้บริการ (กรมสรรพากร, 2556)

ตามกฎหมายกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2545 อาศัยอำนาจพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ได้กำหนดลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีหลักเกณฑ์ ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะวิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-600
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

ที่มา : <http://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>

ในกรณีที่จำนวนการจ้างงานของกิจการได้เข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม แต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางหรือมีจำนวนการจ้างงานเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลาง แต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดย่อม

ให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์การพิจารณา (กรมสรรพากร, 2556)

ในประเทศไทย ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจลักษณะครอบครัว บริหารงานโดยครอบครัว ไม่มีความซับซ้อน

ทำให้คล่องตัวและตัดสินใจได้รวดเร็ว แต่การบริหารงานไม่เป็นระบบ อาจทำให้ขาดความน่าเชื่อถือและก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถสรุปปัญหาลำดับได้ดังต่อไปนี้ (ณัฐพล ลีลาวพัฒนานนท์, 2556)

1. ปัญหาด้านเงินทุน ประสบบัญหาการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุน ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินเห็นว่าธุรกิจไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้งบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ และขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้

2. ปัญหาด้านการผลิต ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีกระบวนการผลิตที่ไม่เป็นระบบ เนื่องจากการผลิตแบบครอบครัว ไม่มีความซับซ้อน ทำให้การผลิตไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และพนักงานขาดทักษะในการผลิต

3. ปัญหาด้านการตลาด เช่น ปัญหาสินค้าที่ผลิตไม่เป็นที่ต้องการของตลาด คุณภาพไม่ได้มาตรฐาน บรรจุภัณฑ์ไม่สวยงาม ตราสินค้าไม่เป็นที่รู้จัก ช่องทางการจัดจำหน่ายที่จำกัด เนื่องจากสินค้ายังไม่เป็นที่รู้จักของผู้บริโภค ไม่มีงบประมาณประชาสัมพันธ์ ร้านค้าต่างๆ จึงไม่ให้ความสนใจจำหน่ายสินค้าให้ เป็นต้น

4. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารขาดความรู้ในการจัดการหรือการบริหารที่มีระบบ ใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ โดยเรียนถูกเรียนผิดเป็นหลัก อาศัยบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องมาช่วยงานการบริหารภายในลักษณะนี้แม้จะมีข้อดีในเรื่องการดูแลทั่วถึง แต่เมื่อกิจการเริ่มขยายตัวหากไม่ปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีระบบก็จะเกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการเกิดขึ้นได้

5. ปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและการเงินของธุรกิจ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับระบบการจัดเก็บเอกสารทางการค้า ไม่แยกบัญชีรายรับ-รายจ่ายระหว่างกิจการกับส่วนตัว บางรายมีการปกปิดข้อมูลของกิจการ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสารสนเทศทางบัญชีและการเงิน ปัญหาดังกล่าวล้วนส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์มีต้นทุนใน

การรวบรวมข้อมูลและค่าใช้จ่ายในการติดตามดูแลสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประสบความยากลำบากในการขอสินเชื่อมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งนี้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฐานะและผลการดำเนินงานของกิจการโดยเฉพาะข้อมูลในอดีตจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะสะท้อนถึงความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จากประเด็นปัญหาต่างๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและการเงินของธุรกิจ จะเห็นได้ว่า “บัญชี” มีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ หากผู้บริหารให้ความสนใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีให้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ โดยการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ผู้บริหารส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการเพิ่มยอดขายเป็นหลัก แต่ก็ไม่ควรละเลยเรื่องของระบบบัญชีและเอกสารประกอบการค้าต่างๆ โดยเฉพาะกิจการขนาดเล็ก มักจะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีและภาษีให้กับบริษัท เพื่อนำส่งรายงานและแบบฟอร์มต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยข้อมูลเหล่านั้นไม่ใช่ข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงแต่เป็นข้อมูลเท่าที่ต้องการจะเปิดเผย ดังนั้นสำนักงานบัญชีจึงเป็นเพียงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและนำส่งงบการเงินของบริษัทให้กับภาครัฐตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ขณะเดียวกันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ก็จะมีระบบบัญชีภายในที่จะเน้นการเก็บยอดขายและลูกหนี้เพื่อจะได้ทราบรายได้ของบริษัท บริษัทจะไม่มีการจัดทำงบกำไรขาดทุนหรืองบแสดงฐานะการเงินที่เต็มรูปแบบเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ เพราะการที่มีบัญชีหลายชุดนั้นทำให้ข้อมูลไม่ตรงกัน จึงไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๗

(ศิริรัฐ โชติเวชการ, 2555) นอกจากนี้สำนักงานบัญชีจะมีลูกค้าจำนวนมากทำให้การจัดทำบัญชีหรือให้บริการด้านบัญชีไม่ทันเวลา ซึ่งส่งผลต่อการชำระภาษีไม่ทันตามกำหนดเวลา ดังนั้นบริษัทต้องหันมาสนใจและจัดทำบัญชีให้เป็นระบบถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองและสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบจึงเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ประกอบการควรใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ ตัวอย่างเช่น บัญชีรับจ่ายเงินสดถือเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ ผู้ประกอบการจะทราบถึงจำนวนเงินสดที่กิจการมีอยู่เพื่อจ่ายใช้สอยได้ หรือช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ ในอนาคตได้อีกด้วย

ในปัจจุบันการจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในการบันทึกบัญชีและจัดทำงบการเงิน รวมทั้งคำนวณภาษีที่ต้องชำระได้อย่างแม่นยำ ซึ่งนักบัญชีสามารถเรียนรู้ได้ กิจการสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายงานเพื่อการบริหารได้อย่างทันเวลา ตัวอย่างของงบการเงินและรายงานทางการเงินที่ได้จากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงินหรืองบดุล งบกำไรขาดทุน รายงานยอดขาย รายงานวิเคราะห์อายุหนี้ และรายงานสินค้าคงเหลือ เป็นต้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการนำข้อมูลที่ได้จากการจัดทำบัญชีมาใช้ในการบริหารจัดการ

ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีต่อการบริหารจัดการ

1. เป็นเครื่องมือในการหาแหล่งเงินทุน

การจัดทำบัญชีจะใช้เป็นเอกสารหลักฐานในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้และสถาบันการเงิน เมื่อเรามีความต้องการเงินลงทุนเพิ่มเพื่อขยายการผลิต

เอกสารทางการเงินบัญชีที่ใช้ได้แก่รายงานทางการเงินที่แสดงให้เห็นผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงิน

2. เป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการวางแผนและตัดสินใจของธุรกิจ ผู้บริหารจะใช้ข้อมูลจากเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต มาวิเคราะห์และพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีทิศทาง

3. เป็นเครื่องมือในการวางแผนกำไร และควบคุมค่าใช้จ่ายของบริษัท กิจการจะทราบจำนวนต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และสามารถนำมาใช้ในการกำหนดราคาสินค้าหรือบริการของธุรกิจ ช่วยในการควบคุมต้นทุนการผลิตให้เป็นไปตามที่ประมาณการไว้ นอกจากนี้การบันทึกบัญชีจะทำให้สามารถตรวจสอบหาหลักฐานในการเบิกจ่าย ช่วยลดปัญหาในการเบิกจ่ายซ้ำซ้อน

4. เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ การทำบัญชีทำให้กิจการทราบผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินของธุรกิจ จากการบันทึกรายการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของธุรกิจจะทำให้ทราบผลการดำเนินงาน เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของธุรกิจที่กำหนดไว้ หากเป็นไปตามเป้าหมายก็แสดงว่าธุรกิจประสบความสำเร็จ แต่หากผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย กิจการก็จะต้องวิเคราะห์หาสาเหตุ และนำมาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

5. ชำระภาษีได้อย่างถูกต้องและประหยัด การจัดทำบัญชีที่ถูกต้องจะทำให้ทราบกำไรขาดทุนสามารถวางแผนภาษีอากรได้อย่างเหมาะสม ประหยัดและเสียภาษีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพราะกำไรขาดทุนทางบัญชีและทางภาษีมีความแตกต่างกัน ค่าใช้จ่ายบางรายการ เช่น ค่าเสื่อมราคา ในทางภาษีถือเป็นค่าใช้จ่ายต้องห้าม เป็นต้น ดังนั้นหากจัดทำบัญชีไม่ถูกต้อง จะทำให้เสียภาษีไม่ถูกต้อง เมื่อกรมสรรพากรตรวจสอบทำให้กิจการต้องเสียภาษี หรือเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

6. มีระบบการควบคุมภายในที่ดี และเป็นสัญญาณเตือนภัยของกิจการ การมีระบบบัญชีที่ดี จะทำให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ช่วยป้องกันการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้ข้อมูลทางบัญชีสามารถนำมาวิเคราะห์หาสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้น หากมีสัญญาณเตือนภัยพบสิ่งผิดปกติ กิจการจะได้วางแผน เตรียมการป้องกัน และแก้ไขปัญหานั้นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

ดังนั้น ผู้บริหารในฐานะของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 จึงต้องตระหนักความสำคัญในการจัดทำบัญชี ไม่ใช่จัดทำบัญชีเพราะกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ ในการนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ผู้บริหารต้องมีการนำกลยุทธ์ด้านบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การบริหารทางบัญชี

ผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทางบัญชี เพื่อการจัดการทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพในฐานะผู้มีหน้าที่จัดทำให้มีการทำบัญชีรับผิดชอบต่อความถูกต้องของสารสนเทศในรายงานการเงิน เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารการเงินในการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (ปกรณั พวรรณแพทย อึ้งถึงในอมรา ติรศรีวัฒน์, 2555) กลยุทธ์การบริหารบัญชีที่เสนอแนะแก่ผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้แก่

1. การให้ความสำคัญกับระบบบัญชี

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องใส่ใจกับการจัดทำบัญชีเพื่อให้มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ ระบบการควบคุมเงินสด และควบคุมการดำเนินงานที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเปิดบัญชีธนาคารของกิจการ และให้มีการทำธุรกรรมผ่านบัญชีธนาคารให้ครบถ้วนเพื่อความถูกต้องของรายงานกระแสเงินสด และมีรายงานของธนาคาร (Bank statement) ที่เชื่อถือได้ในการตรวจสอบภายหลัง ซึ่งเป็นหลักฐานอันสำคัญของการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร

การเลือกระบบบัญชีที่สอดคล้องกับคุณลักษณะการดำเนินธุรกิจของกิจการ เพื่อการนำเสนอรายงานที่ถูกต้อง และเที่ยงธรรม (True and fair) ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของสารสนเทศ (Asymmetry of accounting information) ที่นำเสนอต่อผู้ใช้งายงานการเงิน ให้สามารถนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้อง รวมทั้งใช้ในการบริหารงานภายใน และปรับปรุงธุรกิจ อันนำไปสู่ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือ

2. การวางแผนธุรกิจการจัดทำงบประมาณธุรกิจอย่างเป็นระบบ การวางแผนงาน การจัดทำงบประมาณอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินธุรกิจ ทั้งในส่วนของงบประมาณดำเนินงานเพื่อการบริหารสภาพคล่อง งบประมาณเงินลงทุนเพื่อการขยายกิจการ และการจัดทำงบประมาณการเงินเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ผลกระทบต่อการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการชำระหนี้ การจัดหาเงินทุนและการใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างถูกต้อง และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เลือกวิธีการบัญชี นโยบายบัญชีที่เหมาะสมกับกลยุทธ์ของธุรกิจ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควรจัดทำบัญชีโดยรับรู้รายการ และการวัดมูลค่าตามมาตรฐานบัญชีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปที่มีอยู่หลายวิธี ซึ่งจะส่งผลต่อข้อมูลที่จะนำเสนอในงบการเงิน ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงควรเลือกวิธีการบัญชีที่สอดคล้องกับรูปแบบกลยุทธ์ธุรกิจ ดังนั้น ผู้บริหารที่มีความรู้ด้านบัญชีและเข้าใจถึงผลกระทบต่องบการเงินจึงควรเลือกใช้วิธีการบัญชีที่เหมาะสมสอดคล้องกับกลยุทธ์ของธุรกิจ ย่อมได้เปรียบและสามารถดำเนินกิจกรรมและบริหารธุรกิจให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่เลือกใช้ อันจะส่งผลให้งบการเงินเป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นฐานะการเงินและผลการดำเนินงานได้ตามที่ผู้บริหารคาดหวังไว้

วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๗

4. วิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ยอดขาย และกำไร (Cost-Volume-Profit Analysis) เป็นเทคนิคที่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควรใช้ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงต้นทุน ราคาขาย ปริมาณขาย และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวิธีส่งเสริมการขาย ซึ่งผู้ประกอบการควรศึกษาและนำเทคนิคนี้มาใช้ในการประกอบการวางแผนการบริหาร และการประเมินผลการดำเนินงาน

5. ติดตามข้อมูลทางบัญชีและปรับใช้ในช่วง

เวลาที่เหมาะสม การนำเสนอรายงานทางบัญชีบางชนิด หากช้าเกินกว่าที่ควรจะเป็นอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารธุรกิจได้มาก ขณะที่การมีข้อมูลทางบัญชีที่มากเกินไปในช่วงเวลาหนึ่งๆ อาจก่อให้เกิดความสับสนในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่มักหลีกเลี่ยงในการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยตนเอง โดยมีเหตุผลว่ามีเวลาไม่เพียงพอ รวมทั้งเหตุผลอื่นๆ เช่น กิจการมีขนาดเล็ก เป็นกิจการในครัวเรือน ไม่ต้องการขยายธุรกิจและต้องการใช้เพียงเงินทุนตัวเอง การทำบัญชีเป็นภาระ มีค่าใช้จ่ายที่มากกว่าความจำเป็นจากการทำรายงานทางการเงิน และไม่มีความแน่นอนว่าจะได้ประโยชน์เพียงพอต่อการนำมาใช้ ผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มักจะนิยมการใช้บริการการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินจากสำนักงานบัญชีภายนอก หากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังคงยึดติดกับหลักการและเหตุผลแบบเดิม ไม่ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของสารสนเทศทางบัญชี ไม่เปลี่ยนวิธีทัศนคติให้กว้างไกลก็จะเป็นอุปสรรคต่อการขยายกิจการ รวมทั้งการขออนุมัติสินเชื่อ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรติดตามและจัดทำข้อมูลทางบัญชีแต่ละประเภทในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างเต็มที่

6. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์

ใช้ ในปัจจุบันมีการนำโปรแกรมทางการบัญชีมาใช้ใน

การจัดทำบัญชี ช่วยให้สะดวกในการจัดเก็บและเรียกใช้ข้อมูล และช่วยให้วิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว จึงถือเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่จะประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจ โดยการนำฐานข้อมูลมาประมวลผลด้วยโปรแกรมทางบัญชี เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการบริหาร การตัดสินใจต่างๆ และการประเมินผลเฉพาะด้าน ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีข้อจำกัดทางด้านเงินทุน การเลือกใช้โปรแกรมทางบัญชีจึงควรคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับเปรียบเทียบกับต้นทุนที่เสียไป แต่ในปัจจุบันราคาโปรแกรมบัญชีมีราคาถูกลง และสามารถตอบสนองความต้องการในการใช้งานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ดี ดังนั้นควรเลือกใช้โปรแกรมบัญชีตามความเหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของกิจการนั้นๆ

การบริหารบัญชีถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประเทศไทยควรตระหนักถึงความสำคัญ หากผู้ประกอบการสามารถบริหารระบบบัญชีภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดทำงบการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน นำข้อมูลประยุกต์ใช้ในการวางแผนธุรกิจจะเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยผู้ประกอบการในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อมรา ตีระศรีวัฒน์, 2555)

นอกจาก ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีแล้ว เรื่องภาษีถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกธุรกิจทุกประเภทไม่ว่าในประเทศหรือต่างประเทศต้องให้ความสำคัญ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าที่ธุรกิจทุกคนต่างระมัดระวังเต็มที่ที่จะไม่ให้เสียภาษีผิดพลาด เพราะนอกจากจะต้องเสียเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม แล้วยังจะต้องเสีย ดังนั้น ผู้บริหารควรต้องดำเนินธุรกิจภายใต้แนวความคิดการประหยัดภาษีและถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้มีกำไรสะสมไว้ใช้เป็นเงินทุนเพื่อขยายธุรกิจในอนาคต

ภาษีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การประกอบกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีทั้งรูปแบบของบุคคลธรรมดา

และนิติบุคคล ซึ่งภาระภาษีจะมีความแตกต่างกันและเกี่ยวข้องกับประเภทภาษีต่างๆ ดังนี้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดหน่วยภาษีที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ บุคคลธรรมดา ผู้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง และคณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล ดังนั้น กรณีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นบุคคลธรรมดาจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา 56 แห่งประมวลรัษฎากรที่ได้บัญญัติว่า “ให้บุคคลทุกคนเว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งข้อความอื่นๆ ภายในเดือนมีนาคมทุกๆ ปี” โดยในการคำนวณภาษี ผู้ประกอบการจะต้องคำนวณภาษีตามมาตรา 48(1) แห่งประมวลรัษฎากร กล่าวคือ กรณีการประกอบกิจการให้บริการ การผลิต การค้าปลีก หรือการค้าส่ง ซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจะต้องนำเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ไปหักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน ซึ่งสามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือจะขอหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรก็ได้ นอกจากนี้ยังสามารถหักค่าลดหย่อนต่างๆ ที่ได้กำหนดตามมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากรอีกด้วย

เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องนำเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีเงินได้ในอัตราก้าวหน้า (Progressive rate) อย่างไรก็ดี นอกจากการคำนวณภาษีเงินได้ตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องเสียภาษีเงินได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้นที่ยังไม่หักค่าใช้จ่ายและ

ค่าลดหย่อน ทั้งนี้ ตามมาตรา 48(2) โดยไม่คำนึงว่าในการประกอบกิจการในปีภาษีนั้นๆ จะมีผลกำไรหรือขาดทุน

ในปัจจุบันการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเหมือนกับบุคคลทั่วไป โดยมีได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรที่พิเศษหรือแตกต่างไปแต่ประการใด แต่สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีฐานะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษี

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จดทะเบียนเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ โดยคำนวณหากำไรสุทธิที่ได้จากกิจการหรือเนื่องจากการกิจการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร กล่าวคือ ให้ใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณกำไรสุทธิ โดยนำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระเงินในรอบระยะเวลาบัญชียุทธินั้นมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชียุทธินั้น และนำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวข้องกับรายได้นั้นแม้จะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชียุทธินั้น มารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชียุทธินั้น แล้วคำนวณกำไรสุทธิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 65 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

เมื่อคำนวณหากำไรสุทธิได้แล้ว ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีฐานะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ โดยสำหรับธุรกิจที่มีกำไรสุทธิไม่เกิน 300,000 บาท ได้รับยกเว้น กำไรสุทธิ 300,001 - 1,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 และกำไรสุทธิ 1,000,001 บาทขึ้นไป เสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 โดยมีเงื่อนไขระบุว่า ธุรกิจต้องมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและให้บริการไม่เกิน 30 ล้าน

วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๗

บาท แต่สำหรับการธุรกิจที่ไม่เข้าเงื่อนไขดังกล่าว จะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ เท่านั้น จากนั้นยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. 50 พร้อมชำระภาษี (ถ้ามี) ภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นตั้งอยู่ในท้องที่

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เนื่องจากการประกอบกิจการขายสินค้าหรือการให้บริการโดยผู้ประกอบการ และการนำเข้าสินค้า โดยผู้นำเข้า อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/2 แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น เมื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบกิจการให้บริการ การผลิต การค้าปลีก หรือการค้าส่ง จึงมีหน้าที่ จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการตามประเภทที่บัญญัติไว้ในมาตรา 81 แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ การขายพืชผลทางการเกษตร การขายสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต การขายปุ๋ย การขายปลาปน อาหารสัตว์ การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำรา การให้บริการ การศึกษาของสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรมในสาขา และลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมติรัฐมนตรี การให้บริการการประกอบโรคศิลปะ การสอบบัญชี การว่าความ หรือการประกอบวิชาชีพอิสระอื่นตามที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมติรัฐมนตรี ทั้งนี้ เฉพาะวิชาชีพอิสระที่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนั้น การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นต้น จะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการประเภทนั้นๆ สำหรับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีมูลค่าของฐานภาษีไม่เกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม กล่าวคือ มีรายรับไม่เกิน 1,800,000 บาทต่อปี จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ ตามมาตรา 81/1 แห่งประมวลรัษฎากร

สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้ว ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและให้บริการไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีปี 2556 เป็นต้นไป (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 564, กรมสรรพากร) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามอัตราที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตารางที่ 2 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

กำไรสุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1 - 300,000	ยกเว้น
300,001 - 1,000,000	15
1,000,001 บาท ขึ้นไป	20

ที่มา www.rd.go.th/publish/38053.o.html

2. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา ให้แก่วิสาหกิจชุมชนเฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล สำหรับเงินได้พึงประเมินที่ไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี ที่ได้รับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 (กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 ข้อ 78, กรมสรรพากร)

3. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับเงินปันผลหรือผลประโยชน์จากการถือหุ้น ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการร่วมลงทุน ได้รับจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับเงินปันผลหรือผลประโยชน์จากการถือหุ้นที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการร่วมลงทุน (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 10 ให้ไว้ ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2500 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 126 ให้ไว้ ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2509)

4. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับเงินได้จากการขายเครื่องจักรเก่าเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาทและมีรายได้จากการขายสินค้าหรือให้บริการไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 561) ให้ไว้ ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ.2556)

5. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน

- ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประเภทคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้มา ส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 3 รอบระยะเวลาบัญชี (โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นลิขสิทธิ์ กรณีไม่จำกัดอายุการใช้ จำนวนปีที่หักค่าสึกหรอฯ ต้องไม่น้อยกว่า 10 รอบระยะเวลาบัญชี (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145, มาตรา 4)

- ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประเภทอาคารโรงงานได้ร้อยละ 25 ของมูลค่าต้นทุน

ในวันที่ได้มา ส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 20 รอบระยะเวลาบัญชี (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145, มาตรา 4)

- ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรได้ร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้มา ส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 5 รอบระยะเวลาบัญชี (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145 , มาตรา 4)

6. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าหรือให้บริการไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรใหม่ที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการรับจ้างผลิตสินค้าได้ร้อยละ 100 ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้มา (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 563)

7. บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)-(8) และ เสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 48 (1) แห่งประมวลรัษฎากร รวมกันไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปีก่อนหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและบริการไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ให้หักรายจ่ายได้ 1.5 เท่าของยอดรวมส่วนต่างค่าจ้างแรงงาน เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 300 บาทกับอัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 6) ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 หรืออัตราค่าจ้างเดิมแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่าได้มา (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 562)

นอกจากการช่วยเหลือทางด้านภาษีให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ขณะนี้ภาครัฐกำลังเร่งสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการภาครัฐให้มีความพร้อมและกระจายอย่างทั่วถึงเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ มีการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ในระดับประเทศ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๗

เพราะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ควบคุมค่าใช้จ่ายของบริษัท ใช้วัดความสำเร็จขององค์กร การชำระภาษีได้อย่างถูกต้องและประหยัด เป็นต้น

บทสรุป

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and medium enterprise : SMEs) ในประเทศไทยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัว ปัญหาที่เกิดขึ้นกับธุรกิจ ได้แก่ ปัญหาการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน การผลิตไม่เป็นระบบ สินค้าขาดการทำการตลาด และปัญหาผู้บริหารขาดความรู้ในการจัดทำบัญชี และใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ในการบริหารธุรกิจ ในการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีและภาษีให้กับบริษัท เพื่อนำส่งงบการเงินและเสียภาษีให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นผู้บริหารในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรนำข้อมูลทางด้านบัญชีมาใช้ในการวางแผน และตัดสินใจในการบริหารงาน การหาแหล่งเงินทุน การวางแผนกำไรและ

กลยุทธ์การบริหารบัญชีที่ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหาร ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับระบบบัญชี 2) การวางแผนธุรกิจ การจัดทำงบประมาณธุรกิจอย่างเป็นระบบ 3) เลือกวิธีการบัญชีที่เหมาะสมกับกลยุทธ์ของธุรกิจ 4) วิเคราะห์ต้นทุนปริมาณ และกำไร 5) ติดตามข้อมูลทางบัญชีและปรับใช้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม และ 6) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ สำหรับภาษีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล และ 3) ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านภาษี และสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนภาษีให้ธุรกิจประหยัดภาษี และเสียภาษีได้ถูกต้อง

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร. (2556). กฎกระทรวง ฉบับที่ 126. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.rd.go.th/publish/6160.0.html>.
- กรมสรรพากร. (2556). พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 10, ฉบับที่ 145 และฉบับที่ 561-564. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.rd.go.th/publish/1603.0.html>.
- กรมสรรพากร. (2556). รูปแบบธุรกิจ SMEs. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>.
- กรมสรรพากร. (2556). สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจ SMEs. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.rd.go.th/publish/38053.0.html>.
- ณัฐพล สีสาวนันทน์. (2556). ปัญหาของ SMEs ไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2556, จาก <http://blog.eduzones.com/poonpreecha/89211>.
- สรรพากรสาส์น. (2556). บริหารจัดการ SMEs ด้วยระบบบัญชี. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2556, จาก http://www.sanpakornsarn.com/page_article_detail.php?aID=455.
- สารคดีดีดอทคอม. (2556). ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Main problems for SMEs). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2556, จาก http://www.sara-dd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=199:main-problems-for-smes&catid=25:the-project&Itemid=72.

- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556). การวางแผนทางภาษี สำหรับธุรกิจ SMEs (ฉบับ *Do it yourself*). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb-bf2e-464e-97e5-440321040570&ID=1512>.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556). แผนการส่งเสริม SMEs แผนฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555-2559). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.sme.go.th>.
- อมรา ตีระศรีวัฒน์. (2555). ปัญหาของสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นอุปสรรคต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.). 18(2 พฤษภาคม 2555) : 186-198.
- อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ.(2556). คู่มือการเป็นผู้ประกอบการ โครงการพัฒนาศักยภาพ Smart Project ผู้ธุรกิจ SMEs. กรุงเทพฯ : บริษัท อาตาปี จำกัด.
- อีคอนนิวส์. (2556). ห้าปัญหาใหญ่ของ SMEs. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2556, จาก [http:// www.13:4636550_XTHAI_XECON_XCLUSIVE_XLOCAL_V%PAPERL_P%ECNF](http://www.13:4636550_XTHAI_XECON_XCLUSIVE_XLOCAL_V%PAPERL_P%ECNF).

